

**REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb**

Klasa: 310-02/15-01/340
Urbroj: 371-01/15-04
Zagreb, 25. rujna 2015.

Na temelju članka 11. stavka 2. točke 4. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, broj 120/12) i članka 30. točke 26. Zakona o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 22/13 i 95/15) Hrvatska energetska regulatorna agencija je na 20. sjednici Upravnog vijeća održanoj 25. rujna 2015. donijela sljedeću

ODLUKU

o davanju prethodne suglasnosti na prijedlog Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta i Usklađena pravila za dodjelu EU HAR

1. Daje se prethodna suglasnost na prijedlog Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta i Usklađena pravila za dodjelu EU HAR koje je energetske subjekt Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Kupuska 4, Zagreb dostavio Hrvatskoj energetskoj regulatornoj agenciji dopisom broj i znak: 36-2991/15-KMK, od 27. srpnja 2015.
2. Ova Odluka objavit će se na internetskoj stranici Hrvatske energetske regulatorne agencije.
3. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Kupuska 4, Zagreb (u daljnjem tekstu: HOPS) je dopisom broj i znak: 36-2991/15-KMK, od 27. srpnja 2015., kojeg je Hrvatska energetska regulatorna agencija (u daljnjem tekstu: HERA) zaprimila 31. srpnja 2015., dostavio prijedlog Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta i Usklađena pravila za dodjelu EU HAR. Navedenim prijedlogom Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta mijenja se postojeći Pravilnik o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta od 10. studenoga 2009., 26. studenoga 2010., 10. prosinca 2010., 23. studenoga 2011., 20. srpnja 2012., 22. studenog 2012., 13. studenoga 2013., 7. studenog 2014. i 25. studenog 2014.

Člankom 30. točkom 26. Zakona o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 22/13 i 95/15) propisano je da je operator prijenosnog sustava osobito dužan donijeti, uz mišljenje operatora tržišta električne energije i uz prethodnu suglasnost Agencije, a u koordinaciji sa susjednim operatorima prijenosnih sustava te na razini jedne ili više regija za prekograničnu razmjenu električne energije, pravila o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta, utemeljena na tržišnim načelima te ih na primjeren način javno objaviti.

HERA je 8. rujna 2015. zaprimila dopis HOPS-a (broj i znak: 36-3444/15-KMK, od 3. rujna 2015.) u kojem je priloženo Mišljenje Hrvatskog operatora tržišta energije d.o.o. (u daljnjem tekstu: HROTE) na prijedlog Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta i Usklađena pravila za dodjelu EU HAR u kojem se navodi da je HROTE u cijelosti suglasan s predloženim.

Člankom 11. stavkom 2. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, broj 120/12) posebno su navedeni poslovi HERA-e, koji između ostaloga obuhvaćaju i davanje suglasnosti na opće akte vezane za prekogranično trgovanje, upravljanje zagušenjima i dodjelu kapaciteta na prekograničnim prijenosnim vodovima te predlaganje pokretanja postupka za izmjenu tih pravila i nadzor prekograničnog trgovanja, upravljanje zagušenjima i dodjele kapaciteta na prekograničnim prijenosnim vodovima.

Članak 15. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti propisuje da se u prekograničnim pitanjima HERA savjetuje i usko surađuje s drugim nacionalnim regulatornim agencijama i Agencijom za suradnju energetske regulatora (engl. *Agency for the Cooperation of Energy Regulators* - ACER). U istom članku HERA-i se propisuje obveza suradnje s drugim nacionalnim regulatornim agencijama u cilju poticanja stvaranja operativnih aranžmana koji omogućuju optimalno upravljanje mrežom, promicanje zajedničkih burzi električne energije, dodjele prekograničnog kapaciteta, osiguravanja primjerenog prekograničnog kapaciteta u regiji i među regijama te koordinaciju razvoja pravila za upravljanje zagušenjem.

Nadzor postupka i davanje suglasnosti na postupak dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta (u daljnjem tekstu: PPK) jedna je od dužnosti regulatora definirana europskim zakonodavstvom, a posebno Uredbom (EZ) 714/2009 i pripadajućim Smjernicama o upravljanju zagušenjima (u daljnjem tekstu: Uredba i Smjernice). U navedenim propisima definirani su minimalni zahtjevi te daljnji smjer razvoja dodjele PPK.

U prijedlogu Pravilnika o izmjeni i dopuni Pravilnika o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta ostao je na snazi samo članak 56. koji sadrži popis svih priloga kojima su definirani načini dodjele i korištenja PPK u 2015. godini.

Informacije vezane za korištenje PPK, a koje su do sada bile propisane Pravilnikom o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta, objavit će se na internetskim stranicama HOPS-a.

Nacrt Uredbe Komisije o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta (engl. *Network Code on Forward Capacity Allocation* - NC FCA), koji predstavlja jedan od 10 dokumenata zajedničkog naziva pravila za mreže (engl. *Network Codes*), definira temeljne odrednice dodjele dugoročnih prijenosnih međuzonskih kapaciteta koje obuhvaćaju dražbe na kojima se dodjeljuju kapaciteti na godišnjoj i mjesečnoj razini. NC FCA, između ostaloga, propisuje dužnost operatorima prijenosnih sustava da izrade i dostave, ne kasnije od 12 mjeseci od stupanja na snagu NC FCA, na odobravanje nacionalnim regulatornim agencijama prijedlog usklađenih europskih pravila za dodjelu dugoročnih kapaciteta na razini cijele EU.

Operatori prijenosnih sustava na razini EU, a u sklopu rane implementacije pravila za mreže djelujući unutar ENTSO-E-a, izradili su Usklađena pravila za dodjelu (engl. *Harmonised Allocation Rules* - HAR) koja bi se počela primjenjivati za dodjele dugoročnih prava na kapacitet (engl. *Long Term Transmission Right*) u 2016. godini unutar EU i prije stupanja na snagu NC FCA. Dugoročno pravo na kapacitet u smislu HAR-a podrazumijevaju fizičko pravo na kapacitet

(engl. *Physical Transmission Right* – PTR) ili financijsku opciju prava na kapacitet (engl. *Financial Transmission Right Option*). Na hrvatskim granicama se dodjeljuje isključivo fizičko pravo na kapacitet.

HAR predviđa da svaki operator prijenosnog sustava donosi pravila za nominaciju kapaciteta (engl. *Nomination Rules*) kojim će biti definirani uvjeti i vremena nominiranja kapaciteta na svakoj granici. HOPS planira uvjete korištenja objaviti na svojim internetskim stranicama.

HAR sadrži 18 priloga od kojih prvi predstavlja popis svih granica na kojima će se HAR koristiti prilikom dodjele dugoročnih međuzonskih kapaciteta. Ostali prilozi detaljnije propisuju specifičnosti pojedinih granica, a posebice vezanih za ograničenje korištenja međuzonskih kapaciteta.

U slučaju neusklađenosti između odredbi navedenih u glavnom tijelu HAR-a i odredbi navedenih u pripadajućim prilogima koje definiraju regionalne specifičnosti dodjele i korištenja PPK-a, prednost imaju odredbe navedene u prilogima HAR-a.

Prilog 18 HAR-a se odnosi na specifične odredbe vezane za nadoknade ili kompenzacije štete sudionicima na tržištu uslijed ograničenja korištenja PTR-a za hrvatske granice s Mađarskom i Slovenijom.

Temeljne odrednice navedenog priloga su:

- Jamstveni rok tržišta dan unaprijed (engl. *Day Ahead Firmness Deadline*) je trenutak nakon kojeg se jamči PTR.
- Jamstveni rok za granicu s Mađarskom je 10:30, a za granicu sa Slovenijom 11:00 u danu koji prethodi danu trgovanja.
- U slučaju ograničenja PTR-a radi osiguranja sigurnosti sustava (engl. *System Security*) ili uslijed izvanredne situacije (engl. *Emergency Situation*), te ako je ograničenje objavljeno na internetskim stranicama platforme za dodjelu PTR-a do trenutka jamstvenog roka tržišta dan unaprijed, nositelji ograničenog prava na dugoročne PTR-ove dobivaju nadoknadu koja je jednaka umnošku postignute cijene za dugoročne PTR-ove na dražbi i iznosu ograničenog PTR-a.
- U slučaju ograničenja PTR-a uslijed više sile (engl. *Force Majeure*), te ako je ograničenje objavljeno na internetskim stranicama platforme za dodjelu PTR-a do trenutka jamstvenog roka tržišta dan unaprijed, nositelji ograničenog prava na dugoročne PTR-ove ne dobivaju nadoknadu za ograničeni PTR.
- U slučaju ograničenja PTR-a uslijed više sile koja se dogodila nakon trenutka jamstvenog roka tržišta dan unaprijed, nositelji ograničenog prava na dugoročne PTR-ove dobivaju nadoknadu koja je jednaka umnošku postignute cijene za dugoročne PTR-ove na dražbi i iznosu ograničenog PTR-a.
- U slučaju ograničenja PTR-a uslijed izvanredne situacije koja se dogodila nakon trenutka jamstvenog roka tržišta dan unaprijed, nositelji ograničenog prava na dugoročne PTR-ove dobivaju nadoknadu koja je jednaka iznosu ograničenog PTR-a, izraženog u MW, pomnoženog s:
 - a. Razlikom tržišnih cijena (engl. *Market Spread*) na pojedinoj granici među zonama za točno određeno satno razdoblje samo u slučaju pozitivne razlike tržišnih cijena u smjeru ograničenja dugoročnih PTR-ova ili
 - b. Graničnom cijenom (engl. *Marginal Price*) dražbe na kojoj su dodijeljeni dugoročni PTR-ovi ukoliko se cijena tržišta dan unaprijed ne računa u najmanje jednoj od dvije relevantne zone nuđenja kapaciteta, što je slučaj u Hrvatskoj.

Prijedlog Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta i Usklađena pravila za dodjelu EU HAR usklađeni su s Uredbom i Smjernicama.

Slijedom navedenoga HERA daje prethodnu suglasnost na prijedlog Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta i Usklađena pravila za dodjelu EU HAR, kako je odlučeno u točki 1. izreke ove Odluke.

Člankom 27. stavkom 9. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti propisano je da se pojedinačne odluke koje Upravno vijeće Hrvatske energetske regulatorne agencije donosi u obavljanju javnih ovlasti objavljuju na internetskoj stranici Hrvatske energetske regulatorne agencije te je stoga odlučeno kao u točki 2. izreke ove Odluke.

Predsjednik Upravnog vijeća

Tomislav Jureković, dipl. ing.